

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 12615

Tarih : 01.07.2025

10/2879

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta Pir Sultan Abdal kültür etkinliklerine katılmak için kente gelen 33 aydın yakılarak yaşamını yitirmiş olup bu saldırının neden ve sonuçları halihazırda ortaya çıkarılmamış; toplumsal etkileri irdelenmemiştir. Diğer yandan saldırının müsebbiplerinin çoğunluğu tahliye edilmiş, adaletin sağlanması noktasında da olumlu bir gelişme kaydedilmemiştir. Tarihe geçmiş olan bu elim katliamın neden ve sonuçlarının ortaya çıkarılması geçmişle yüzleşme ve tarihsel sorumluluk gereği olduğu kadar gelecekte meydana gelecek olası saldırılar için bir önleme mekanizmasının oluşturulması açısından da önem arz etmekte olup Madımak katliamının araştırılması amacı ile Anayasa'nın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz. 01.07.2025

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Erzurum Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta düzenlenen Pir Sultan Abdal Şenlikleri sırasında Madımak Otel'i'nin radikal bir grup tarafından yakılması ve 33 yazar, ozan, düşünür ile 2 otel çalışanının yanarak ya da dumandan boğularak ölümü ile sonuçlanan ve travmatik sonuçları itibarıyla hala toplumu etkileyen bu hadisenin iç yüzü ortaya çıkarılmış değildir.

Sivas Katliamı gibi, ülke tarihinin en büyük hadiselerinden birisinin sanıklarının tahliye edilmesi son derece çarpıcı bir gelişmedir. Bu durum katliam hükümlülerinin ve sorumlularının korunduğuna ilişkin önemli bir emare olup örneğin, Cumhurbaşkanının iki sanık için yaşlılık ve hastalık affı yönündeki kararı da bu emareleri güçlendirmektedir.

İnsanların yakılarak ölümlerine neden olma hadisesinin, “terör” kapsamında değerlendirilmemesi ama bunun yanı sıra pek çok yurttaşın düşünce ve ifadeleri nedeniyle “terörist” olarak lanse edilerek yüksek cezalara çarptırılmış olmaları şeklinde cereyan eden hadiseler serisi de ikili hukuk sisteminin altını çizmektedir. Hukuk kaidelerinin, zamana, cığrafyaya, kişiye göre hatta ve hatta mağdurların kimliğine göre değişiyor olması açık bir keyfiyetin göstergesi olup bu da hukuk devleti ilkesinin yok sayıldığı anlamına gelmektedir.

Tüm bu etkilerin ve toplumda meydana gelen hissi kırılmanın giderilmesi parlamento çatısı altında yapılacak olan bir araştırma ile mümkün kılınabilir. Bir araştırma komisyonu kurulmasının bir diğer önemli anlamı da hakikatlerin ortaya çıkarılması ve böylelikle toplumsal kırılmaların giderilmesi olacaktır. Bu bahisle Anayasa’nın 98 inci, İctüzüğün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması elzemdir.

GEREKÇE

2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta düzenlenen Pir Sultan Abdal Şenlikleri sırasında Madımak Oteli'nin radikal bir grup tarafından yakılması ve 33 yazar, ozan, düşünür ile 2 otel çalışanının yanarak ya da dumandan boğularak ölümü ile sonuçlanan ve travmatik sonuçları itibariyle hala toplumu etkileyen bu hadisenin iç yüzü ortaya çıkarılmış değildir.

Bu hadisenin hala ilk günkü yakıcılığı ile toplumu etkilemesinin en önemli nedeni ise etkin bir yargılamanın yürütülmemiş olması, böylesi bir katliamın sorumlularının adil biçimde yargılanmamış olmasıdır. Nitekim katliam davasında idam cezası alan ve

sonrasında ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çevrilen 23 kişiden 17'sinin Anayasa Mahkemesi (AYM) kararıyla tahliye edilmiş olduğu bilgisi kamuoyuna yansımıştır.

35 kişinin ölümü ile sonuçlanan hadiseye ilişkin olarak, hükümlüler hakkında, anayasal düzeni değiştirmeye teşebbüs etme suçundan, mahkûmiyetine ve idam cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiş, Yargıtayın bu kararı onaması ile mahkûmiyet hükmü kesinleşmiştir. Yasal düzenleme değişikliklerinin ardından idam cezaları, müebbet ağır hapis cezasına çevrilmiş; daha sonra ağır ceza mahkemesinin kararıyla müebbet ağır hapis cezası, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına dönüştürülmüş ve hükmün bu şekilde infazına karar verilmiştir. 5275 sayılı Kanun'un geçici 2. maddesi ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 17. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereği ölüm cezaları, müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülen terör suçlularının koşullu salıverilme hükümlerinden yararlanamayacağı belirtilmiştir. Ancak AYM farklı bir yorumla, koşullu salıverilme hükümlerinden yararlanıp yararlanmama hususunda önemli olanın, işlenen suçun terör suçu olması değil suçu işleyen kişinin terör suçlusu olması olduğu şeklinde bir kanaat geliştirmiştir. Oysa Sivas Katliamı sanıklarının organize hareket halinde oldukları, atılan sloganlarla da olaya dahil olan örgütlerin iradeleriyle de şüpheyi yer bırakmayacak ölçüde açıktır. Nitekim katliamda, Hizbullah ile İBDA-C adlı örgüt üyelerinin olay yerinde oldukları, sloganlar ile kitleleri galeyena getirdikleri yargılama esnasında da tespit edilmiştir.

Ancak o dönem de Madımak olayları sorumlularının korunduğu iddiaları dile getirilmiş, dönemin DGM Başsavcısı tarafından “örgüt yok, yahrik var” söylemi de davanın gidişatını etkilemiştir. Oysa 35 kişinin yakılması, bu olayın halk kitlelerinin galeyena getirilmesi ile örgütlenmesi, ceza mevzuatında “terör suçu” kapsamındadır. Bu bahisle de AYM tarafından, zorlama bir yorum ile “örgüt adı olmaması” gerekçesiyle bu katliam faillerinin “terör örgütü” üyesi sayılmayacakları, dolayısıyla da ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının öngördüğü infaz rejimi yerine koşullu salıverilme hakkından yararlandırılması hukuka uygun değildir. Üstelik AYM tarafından dillendirilen “önemli olanın işlenen suçun terör suçu olması değildir” şeklindeki yorumu hem hatalı hem de sakıncalıdır. Bu yoruma göre yargı erkinin keyfi kararlar verebilmesinin önünün açıldığı dikkatlerden kaçmamalıdır. Öte yandan 765 Sayılı TCK'nin 146/1 hükmü; “Türkiye Cumhuriyeti Teşkilatı Esasiye Kanununun tamamı veya bir kısmı tağyir ve tehdil veya ilgaya ve bu kanun ile teşekkül etmiş olan Büyük Millet Meclisini iskata veya vazifesini

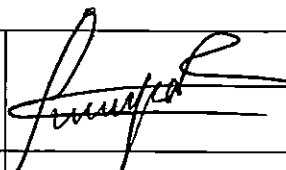
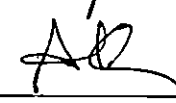
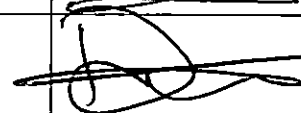
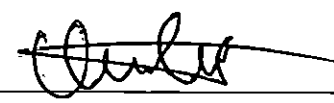
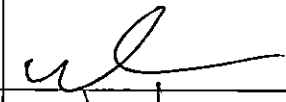
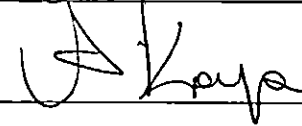
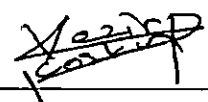
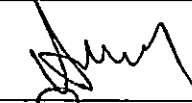
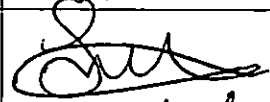
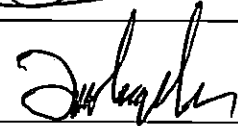
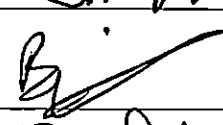
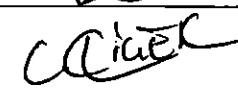
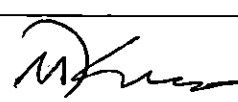
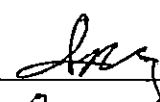
yapmaktan men'e cebren teşebbüs edenler, idam cezasına mahkum olur" şeklinde olup "idam cezasının kaldırılmış olması" suçun vasfında bir değişiklik öngörmez. 765 sayılı mülga Kanun'un 146. maddesinde düzenlenen suçun işlenmesi için önceden oluşturulmuş, silahlı olsun veya olmasın bir örgüt ya da çetenin bulunmasında zorunluluk olmadığı da ifade edilmiştir.

Tüm bu koşullara rağmen AYM, koşullu salıverilme hakkından yararlandırılmadığı için bireysel başvuru yoluna giden Yunus Karataş'ın "terör suçlusu" sayılamayacağı sonucuna varmış; katliam sanıklarının herhangi bir terör örgütü ile bağlantısının tespit edilemediğini belirterek Karataş hakkında verilen kararda "suçta ve cezada kanunilik" ilkesinin ihlal edildiğine hükmetmiştir. Bu karar doğrultusunda ömür boyu hapis cezasına çarptırılan Sivas katliamı mahkumları için tahliyelerin önünün açıldığı belirtilmiş; Sivas, Tokat, Kayseri, Bolu ve Kırıkkale cezaevlerinde bulunan ve sayılarının tahmine 23 olduğu ifade edilen hükümlülerden 17'si tahliye edilmiştir. Katliam davasından hükümlü altı kişinin ise cezaevinde çeşitli suçlar işledikleri, bazılarının geç yakalandığı için infazlarını tamamlamadıkları ve süreçte tahliyelerinin gerçekleşeceği bilgisi kamuoyuna yansıyanlar arasındadır. Üstelik bu davadan kaç sanığın hangi cezaları aldığı, kaç sanığın hangi cezaevlerinde kaldığı, kaçının tahliye edildiği, kaçının ise hala bulunamadığına dair net bilgiler olmaması da dikkate değerdir.

Sivas Katliamı gibi, ülke tarihinin en büyük hadiselerinden birisinin sanıklarının tahliye edilmesi son derece çarpıcı bir gelişmedir. Bu durum katliam hükümlülerinin ve sorumlularının korunduğuna ilişkin önemli bir emare olup örneğin, Cumhurbaşkanının iki sanık için yaşlılık ve hastalık affı yönündeki kararı da bu emareleri güçlendirmektedir.

İnsanların yakılarak ölümlerine neden olma hadisesinin, "terör" kapsamında değerlendirilmemesi ama bunun yanı sıra pek çok yurttaşın düşünce ve ifadeleri nedeniyle "terörist" olarak lanse edilerek yüksek cezalara çarptırılmış olmaları şeklinde cereyan eden hadiseler serisi de ikili hukuk sisteminin altını çizmektedir. Hukuk kaidelerinin, zamana, cığrafyaya, kişiye göre hatta ve hatta mağdurların kimliğine göre değişiyor olması açık bir keyfiyetin göstergesi olup bu da hukuk devleti ilkesinin yok sayıldığı anlamına gelmektedir.

Tüm bu etkilerin ve toplumda meydana gelen hissi kırılmanın giderilmesi parlamento çatısı altında yapılacak olan bir araştırma ile mümkün kılınabilir. Bir araştırma komisyonu kurulmasının bir diğer önemli anlamı da hakikatlerin ortaya çıkarılması ve böylelikle toplumsal kırılmaların giderilmesi olacaktır. Bu bahisle Anayasa'nın 98 inci, İktüzüğün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması elzemdir.

1	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	